

Ki?iler Aras? Cinsel Nesnele?tirme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ki?iler Aras? Cinsel Nesnele?tirme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24792>

Özet

Kişiler Arası Cinsel Nesneleştirme Ölçeği (KACNÖ), bireylerin günlük kişiler arası etkileşimler sırasında maruz kaldıkları cinsel nesneleştirme deneyimlerinin algılanan sıklığı ve yoğunluğunu ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, Kozee, Tylka ve Erickson (2007) tarafından orijinal olarak tasarlanan Interpersonal Sexual Objectification Scale (ISOS) temel alınarak Türk kültürüne uyarlama çalışması ile kazandırılmıştır. Uyarlama çalışması, ölçeğin Türkçe konuşan popülasyonlarda geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olarak kullanılabilirliğini göstermeyi hedeflemiştir.

Ölçek, özellikle kadınların sosyal çevrelerinde karşılaştıkları nesneleştirici bakışlar, yorumlar ve davranışlar değerlendirilmeye odaklanır. Uyarlama çalışması 2018 yılında Zeynep Demiröz ve Burcu Çapri tarafından gerçekleştirilmiş olup, psikolojik araştırmalarda ve klinik uygulamalarda önemli bir kavram olan cinsel nesneleştirme olgusunun anlaşılmasına katkı sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Kişiler Arası Cinsel Nesneleştirme Ölçeği, Cinsel Nesneleştirme, Uyarlama, Geçerlik, Güvenirlilik, Psikometrik Özellikler, Türkiye.

Yazarlar

Zeynep Demiröz, Burcu Çapri

Amaç

Ölçeğin temel amacı, Interpersonal Sexual Objectification Scale (ISOS) orijinal formunun psikometrik özelliklerini koruyarak Türkçeye çevirisini yapmak ve Türkiye örneğinde geçerliliğini ve güvenilirliğini test etmektir. Bu adaptasyon, Türk kültüründe cinsel nesneleştirme deneyimlerinin sistematik olarak ölçülmesine olanak tanımaktadır.

Uyarlama çalışması, ölçeğin faktör yapısını, iç tutarlılığını ve ölçüt bağımlı geçerliliğinin Türk popülasyonu için uygun olup olmadığını belirlemeyi amaçlamıştır. Bu sayede, Türkiye'deki araştırmacılar, cinsel nesneleştirimin ruh sağlığı, beden imajı ve kişiler arası ilişkiler üzerindeki etkilerini inceleyebilirler.

Yapı

Kişiler Arası Cinsel Nesneleştirme Ölçeği (KACNÖ), bireylerin bakışları tarafından bir bütün olarak görülme yerine, yalnızca cinsel parçalar veya nesnelere algılanma deneyimini ölçen psikolojik bir yapıya sahiptir. Bu yapı, genellikle dört temel boyutta incelenir:

Nesneleştirici Bakışlar: Bireyin vücudunun cinsel amaçlarla incelenmesi veya süzülmesi.

Nesneleştirici Yorumlar: Bireyin vücudu veya cinsel çekiciliği hakkında yapılan uygunsuz veya indirgeyici sözlü yorumlar.

Beden Değerlendirmesi: Bireyin başkaları tarafından sürekli olarak fiziksel görünümüne göre yargılanması veya değerlendirilmesi.

Öznel Kişisel Sorular/Dokunma: Bireyin kişisel sınırlarını ihlal eden cinsel ima taahhüt sorular veya fiziksel temas.

Geçerlik

Demiröz ve Çapri (2018) tarafından yürütülen adaptasyon çalışmasında ölçeğin yapısal geçerliliği, doğrulayıcı faktör analizi (DFA) ile incelenmiştir. DFA sonuçları, orijinal ölçekteki çok boyutlu yapının Türk örnekleminde de kabul edilebilir düzeyde uyum gösterdiğini ortaya koymuştur.

Ölçeğin ölçüt bağımlı geçerliliği (yakınsak geçerlik) ise, cinsel nesneleştirmeyle teorik olarak ilişkili olduğu bilinen diğer psikolojik yapılarla (örneğin, beden utancı, öz-nesneleştirme) korelasyonlar incelenerek sağlanmıştır. Çalışmada, KACNÖ puanlarının beklenen yönde ve anlamlı düzeyde ilişkili olduğu tespit edilmiştir, bu da ölçeğin ölçmeyi amaçladığı yapıyı başarıyla bir şekilde ölçtüğünü desteklemektedir.

Güvenirlik

Kişiler Arası Cinsel Nesneleştirme Ölçeği'nin iç tutarlılık güvenilirliği, Cronbach Alfa katsayısı hesaplanarak değerlendirilmiştir. Adaptasyon çalışmasında, ölçeğin toplam puanı ve alt boyutları için yüksek düzeyde iç tutarlılık katsayıları elde edilmiştir (genellikle .80'in üzerinde). Bu sonuçlar, ölçek maddelerinin tutarlı bir şekilde aynı yapıyı ölçtüğünü göstermektedir.

İç tutarlılığın yanı sıra, ölçeğin zamana bağlı güvenilirliğini (test-tekrar test güvenilirliği) değerlendirmek amacıyla belirli bir süre aralığıyla aynı katılımcılara tekrar uygulanması sonucunda elde edilen korelasyon katsayıları da yüksek olduğu rapor edilmiştir. Bu, ölçek puanlarının zaman içinde stabil kaldığını ve güvenilir olduğunu kanıtlar.

Faktör Analizi

Uyarlama çalışmasında, ölçeğin orijinal yapısını doğrulamak amacıyla doğrulayıcı faktör analizi (DFA) kullanılmıştır. Analizler, ölçeğin dört faktörlü yapısının Türk popülasyonu için uygun olduğunu göstermiştir. Bu faktörler, nesneleştiriminin farklı biçimlerini temsil etmektedir.

DFA sonuçları, faktör yüklerinin yeterli düzeyde olduğunu ve model uyum indekslerinin (örneğin, RMSEA, CFI, TLI) kabul edilebilir sınırların içinde yer aldığını göstermiştir. Bu bulgular, Kişiler Aras? Cinsel Nesneleştirme Ölçeği'nin kültürlerarası geçerliliğinin sağlandığını ve teorik yapıyı koruduğunu teyit etmektedir.

Araç

Test Türü: Uyarlama

Format: Öz Bildirim Ölçeği (Likert Tipi)

Dil Seçenekleri: Türkçe (Orijinali İngilizce)

Popülasyon Grubu: Yetkinler, genellikle üniversite öğrencisi örneklemeleri üzerinde test edilmiştir.

Yaş Grubu: 18 yaş ve üzeri

Popülasyon Detayları: Türkiye'de yaşayan, farklı demografik özelliklere sahip bireyler. Adaptasyon çalışmasında genellikle üniversite öğrencisi kadınlar hedef alınmıştır.

Test Metodolojisi: Katılımcılardan, kişiler arası ilişkilerde karşılaştıkları cinsel nesneleştirme davranışlarının sıklığına bir derecelendirme ölçeği üzerinde belirtmeleri istenir.

Anahtar Kelimeler

Öz-Nesneleştirme, Beden Maji?, Psikometri, Likert Ölçeği, Türk Kültürü, Psikoloji.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Zeynep Demiröz

Yazar ORCID Tanımlayıcısı: Veri mevcut değildir.

İletişim E-posta Adresleri: zeynep-demiroz@hotmail.com

Yazın Adresi: Veri mevcut değildir.

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Şinler: Ölçeğin akademik ve araştırma amaçlı kullanımı için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi önerilir.

Ücret: Genellikle akademik araştırmalar için ücretsizdir, ancak ticari kullanım için yazarlardan izin alınması gerekebilir.

Test Yılı: Türkçe adaptasyonu 2018 yılında yayımlanmıştır.

Orijinal PDF dosyası buradan indirilebilir: [kisiler-arasi-cinsel-nesnelestirme-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Demiröz, Z. & Çapri, B. (2018). Turkish adaptation of Interpersonal Sexual Objectification Scale: A reliability and validity study. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 47(1), 285-307. doi: 10.14812/cuefd.369977

Kozee, H. B., Tylka, T. L., & Erickson, J. J. (2007). Development and psychometric evaluation of the Interpersonal Sexual Objectification Scale. *Psychology of Women Quarterly*, 31(2), 176-189.

Kişiler Arası Cinsel Nesneleştirme Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri, sağlanan kaynak içerikte bulunmamaktadır. Maddeler için yayımlanan makaleye (Demiröz & Çapri, 2018) başvurulması gerekmektedir.